

Новине ученика зренанинског интерната

Учѣ

Број 47

ISSN 2217-8279

МАРТ, 2018.

www.zrint.edu.rs

САДРЖАЈ

Реч уредника.....	3
Културни центар.....	4
Снага речи.....	5
Боје матурског плеса.....	6
Анкета - Нада Шрајер, психолог.....	8
Личност којој се дивим.....	10
Турнири.....	12
Караоке.....	15
Фестивал.....	16
Новогодишњи украси.....	17
Здравље.....	18
Орјентиринг.....	19
Моја реч, Милић Тамара, Ковачевић Марко, Ленхарт Анна, Војиновић Илија	20
Психолошка секција.....	24
Дан заљубљених.....	25
Оригами.....	28
Из Херодотове историје.....	29
Моје виђење света.....	30
Прича о графитима.....	32
Савремена технологија.....	33
Војвођански речник.....	34

Редакција:

Уредник: Пашћан Соња, Шрајер Нада, Росић Јована, Јовановски Нина

Чланови редакције: Шрајер Нада, Стојановић Радмила, Кајиш Ружица, Провицало Јованка, Томовић Љиљана, Ребић Слађана, Пашић Бојана, Кораћ Снежана, Росић Јована, Јовановски Нина, Кондић Данијела, Дудок Винона, Курдулија Александра

ФОТОГРАФИЈА: Бакош Миклош, Пашћан Соња, Јовановић Анђела и фотографије са интернета

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Бакош Миклош

Тираж: 150 примерака

Први број изашао 1996.године, 20-та година излажења

РЕЧ УРЕДНИКА

Драги пријатељи зрењанинског "ИН-а" поново смо са вама!

Пуно времена је прошло од претходног броја зато се немојте изненадити што сторију овог броја новина почињемо са краја - краја претходне школске године, тачније са причом о наступу наших ученика на Ревиијалној приредби за родитеље и сараднике коју сваке године организујемо након наших домајада.

Ту је и прича у сликама о прошлогодишњим матурантима и њиховом плесу. Уживаћете у сјајним фотографијама које говоре више од речи.

Поред тога, и у овом броју имаћете прилику да упознате ликовне и литерарне радове наших талентованих ученика, успехе наших васпитача.

Чека вас и прича о први пут одржаном такмичењу за најлепши новогодишњи украс и сјајном проводу на караоке - журкама где су певали и ученици и васпитачи.

Као и у сваком броју ту су извештаји са реализованих анкета, поучна прича о здрављу, оријентирингу, графитима и оригамију, извештаји са спортских турнира, конкурса поводом Дана заљубљених, са фестивала љубавне поезије.

Имаћете прилику да научите нешто о историји старих народа, али и да упознате нешто из области савремених технологија.

Колико сте прави Војвођанин, можете проверити кроз познавање војвођанског речника...

У редовној рубрици личност којој се дивим упознаћете биографију и стваралаштво дивног песника и човека Душка Радовића.

Уживајте!

Јована Росић,
Нина Јовановски,
Соња Пашћан, васпитач
Нада Шрајер, психолог

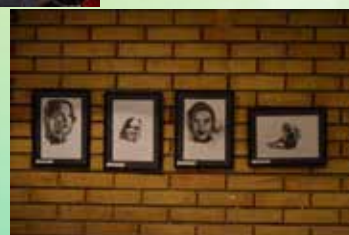

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР

ИНТЕРНАТСКИ ДЕО СВЕТА

Ревиијалном приредбом у Културном центру, већ традиционално, окупили смо ученике наше установе, родитеље, професоре и наше другаре из града. Осмишљена и организована приредба од стране васпитача и ученика, задивила је гледаоце препуне сале.

Приказан је део активности културно – уметничког стваралаштва којим смо представљали нашу установу на популарној Домијади у Сремској Митровици. Ученици су се показали у најбољем светлу: фолклорном групом, модерним плесом, сценским приказом, етно и популарном музиком, литерарним и ликовним стваралаштвом и драмским приказом.

Хоби пише лепоту

Кад хоби израсте из снажних мотива, храњен љубављу, емитује радост у том делу свемира и снажећи актере, лекује тензије свакодневице. Нови читаоци не слуте, шта то крилати слободно време ауторке ових реченица? Може ли снага речи у креативном писању обасјати човека, отменије, свечаније, лепше од других занимација у слободном времену. Колекцију поменуте, чини множина писаних дела, чешће у поетским него прозним формама. Опчињеност афоризмима других изродила је стотине њених, инспирисаних духом актуелног времена. Од претходног броја бележимо мноштво похвала, ужих избора и награда на конкурсима књижевних клубова. Последица је мноштво зборника са одабраним делима њеним и других аутора. Није мало двадесет пет књига и много више познанстава и пријатељстава које је изродило писање и сусретање са писцима из љубави.

Наша установа је сјајним учешћем музичког студија, на промотивној свечаности књижевног конкурса: "Банатско перо," подржала овај културно-уметнички догађај међународног значаја. Вокално-гитарски трио чинили су: Јованка Провицало, Борис Барна и Филип Шимон. У више медија, у штампи, на интернет порталима... су се шириле вести о овом догађају са похвалама за наш сегмент учешћа. Музика и певање као хоби, у сусрету са светковином писања изроди незабораве... Свима је доступна лепеза слободних активности. Продуктима домских блистамо сваког пролећа на Домијадама. Спорт, култура, вештине, зову креативношћу, занимљивошћу, лепотом. Срећан је онај ко открије своје потенцијале за здраве хобије. Неки имају више хобија, а да ли ви желите неки?

Радмила Стојановић

БОЈЕ МАТУРСКОГ ПЛЕСА 2016/2017

БОЈЕ МАТУРСКОГ ПЛЕСА 2016/2017

АНКЕТА

Прича о срећи

-како интернаћани размишљају о срећи

Емоције су битна компонента психичког функционисања сваког људског бића. Без разумевања емоција човек не може разумети ни себе, ни друге особе.

У спектру емоционалних стања једна од важних емоција је срећа. Психотерапеут Зоран Миливојевић у својој књизи „Емоције“ срећу дефинише као „позитиван feedback којим Живот сигнализира субјекту да живи у складу са самим собом и са Животом“.

Веома често неки људи срећу дефинишу из позиције материјалних вредности које поседују или желе да поседују. Други опет срећи приписују мистична својства и доживљавају је као недостижни идеал.

И једни и други могу „упасти“ у замку својих доживљаја среће: први, јер када досегну све материјалне вредности и даље се

могу осећати несрећно, а други, сматрајући је недостижним идеалом, могу пропустити много срећних тренутака.

А ево шта наши ученици кажу о срећи:

На питање **“Шта је за тебе срећа?”** било је разних одговора од оних који срећу виде у различитим конкретним ситуацијама (петак после школе, кад изнервирам ћалета, паре и девојке, уписати добру школу, када је у мензи бечка, распуст, лето, тренинзи.....) до апстрактних, филозофских и вредносних дефиниција (то што сам жив, то што сам одабрана да спознам лепоту битисања, радост, живот, породица, здравље, љубав, позитивни људи, постизање неког циља, када су родитељи поносни на мене, нешто што се не може речима

описати...).

Срећу ученици сматрају веома важном у животу сваког појединца, сматрају је битнијом од свих других животних вредности, па чак је поједини сматрају важнијом и од здравља!

За наше ученике **најсрећнији период** у њиховим животима су године у којима су сада. Друго место освојио је период пре поласка у школу (ево теме за размишљање-шта везује ова два животна периода?).

А ево који су то **животни догађаји** који су наше ученике учинили нарочито срећним: први одлазак на море, прва најбоља другарица, Вукова диплома, кад сам добила/о сестру/брата, мој први бицикл, мала матура, сви моји успеси у кошарци, прва љубав, долазак у дом, прво путовање у иностранство, први изласци, оздрављење, када су ме примили у жељену школу, када сам добила/о пса, положен возачки испит, полазак на фолклор, сви моји рођендани, наше славе, разна венчања...

Када је реч о **малим стварима** које нас чине срећним ученици кажу да су то: добра оцена, кафа после школе, нешто слатко, лепо време, “кад ми кажу да сам позитивна”, ноћно ћаскање са цимеркама, једно “Волим Те”, шетња са другарицама, лепа реч, сладолед, чоколада, мамин глас...

Када је **новац** у питању највећи број ученика сматра да новац није битан за осећање среће.

Они који подржавају овај став кажу: “Може човек имати виле, јахте, „бесна“ кола, али и даље се осећати несрећно.”

Они који мисле да је ипак битан кажу: “Новац није најважнији, али може помоћи да се осећамо срећније.”

Најмање је оних који готово стављају знак једнакости између среће и новца. Они кажу:

АНКЕТА

"Новац је данас најважнији и неопходан је да се осећамо срећно."

Просечна оцена којом анкетирана група ученика оцењује лични осећај среће у протеклом периоду ове школске године је 4,10 (школска скала од 1 до 5). Разлози који су допринели да се тако осећају су: дружења, атмосфера у дому, тренинзи, изласци...

Наши ученици у ритуале и амајлије среће углавном не верују, али има и другачијих примера:

"Обавезно носим мој срећни сат кад имам контролни!"

Била је ово једна мала прича о срећи настала уз помоћ размишљања наших ученика.

Свака прича има свој закључак и поруку. Овај пут нека то буду лековите речи драгог Душка Радовића:

"Пре него што кренете да тражите срећу, проверите-можда сте већ срећни. Срећа је мала, обична и неупадљива и многи не умеју да је виде".

Анализирајући одговоре наших ученика на упитник о срећи мислим да су је они у највећем броју препознали у правим стварима.

То је оно што је мене учинило срећном...

Нада Шрајер,
стручни сарадник-психолог

Освајање среће

Неће бити срећан много
ко на срећу гледа строго,
ко је мери са свих страна
и налази срећи мана.

Ову хоће, ону неће-ту не може бити среће.
Не, ту нема среће.

Има једна мудрост стара:и за срећу треба дара,
срећан човек-срећу ствара!

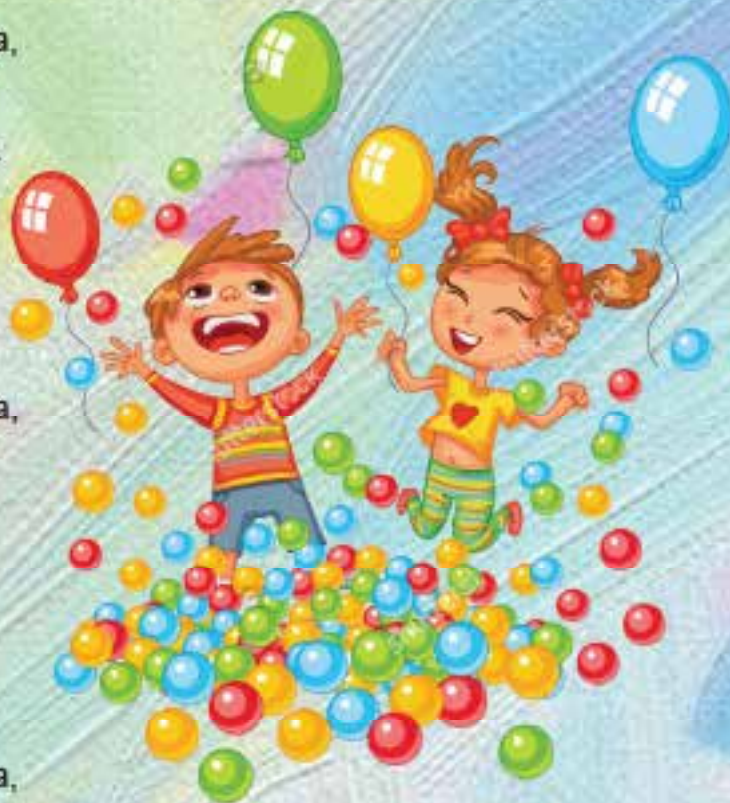
Неко тражи много среће, и најлепше и највеће.
Све што није мера пуна
он у срећу не рачуна.
Много хоће, много неће-ту не може бити среће.
Не, ту нема среће!

Има једна мудрост стара:и за срећу треба дара,
срећан човек- срећу ствара!

Неком завист мира не да
своју срећу и не гледа.
Своју срећу не узима
јер је други више има.
Туђе хоће, своје неће-ту не може бити среће.
Не, ту нема среће!

Има једна мудрост стара:и за срећу треба дара,
срећан човек- срећу ствара!

Душко Радовић

ЛИЧНОСТ КОЈОЈ СЕ ДИВИМ

ДУШАН РАДОВИЋ ЈЕ ГОРОСТАС ПОЕТИКЕ ЧОВЕЧНОСТИ КЊИЖЕВНИМ ДЕЛИМА И НОВИНАРСТВОМ

Душан, Душко Радовић (1922 - 1984) понос родног Ниша, поета, новинар престоног Београда, песништвом у прози, драми, афоризму, анимира блистави свет инфантилног у деци и одраслим конзументима његовог стваралаштва. Највреднији део стваралаштва сабран је у петнаестак књига. Радни век му протиче новинарски, уреднички, водитељски и у писаним медијима и аудиовизуелним. Посвећеношћу, креативношћу, едукативношћу са неизоставним хуманистичким нервом, оставио је блистав траг у сваком сегменту стваралаштва.

Песништво пријемчивошћу, живи у свим облицима, у лектирама, читанкама... Деценије обасјава сугестивношћу, период радног века песника и актуелно време. Бројне дечје песме оживљене су компоновањем, певањем. Прослављени хорић: "Колибри" је блиставим небројеним извођењима улепшавао свет Радовићевим стиховима. Чувена песма Здравница (Све што расте, хтело би да расте) постала је велики хит и чак химна фестивала дечијег стваралаштва: " Радост Европе. " По проклетоавлијској логици превентива је свеосуђујућа свесумња властобранилачка, којој је инфантилна радост раста у химни изродила сумњу у неконтролисан раст слободоумних идеја и ко зна чега. Стихови „сумњиве“ дечје химне бивају укинута, јер би неизвесним растом могли повредити корене бескраја људске глупости, у настојањима чувања неповредивости сваке друштвене заједнице, па и оновремене југословенске. Сцене и таласи телевизије, театра, радија оживљавају умносрдан племенити песнички и сценски дела тајанственог генија. Архивирани снимци ове медијске бисернице их чувају за актуелне гледаоце и слушаоце.

Неко је приметио да су наслови његових дела шифрарник саме поетике. Збирка песама: „Поштована децо“ сугерише значај и вредност овог инфантилног дела човечанства. Златан траг у свим областима стваралаштва поменутог, интензивира се и траје од средине минулог века. Позната радио-драма: „Капетан Џон Пиплфокс“ од 1953. године егзистира радио-извођењима. Деци је омиљена и узбудљива лектира. Згуснуто, сажето и динамичном радњом, храбри и умни капетан Пиплфокс, читаоце и слушаоце подсећа да мудрости и храбрости нашој не могу одолети сва седмоглава чудовишта света, која нас у свим областима живота, у свим епохама, бесомучно саплићу и потапају у воде неопрезности, незнања и старихова. Свевременост и универзалност појава и порука драме наглашена је и недефинисањем времена драмске радње. Од седамдесетих година прошлог века за богатство и лепоту језичког фонда, са малих екрана, мале гледаоце анимира едукативнозабавни серијал: „На слово, на слово.“ Сјајна препорука за сугестиван наслов збирке из 1972. „Зоолошки врт“ гласи: „На Калемегдану постоје мале амбасаде разних

животињских и птичјих народа и држава са свих континената.“ Бројни су наслови поткрепљивачи тврдње о шифрама Радовићеве поетике: Где је грешка? ; Седи да разговарамо, Лепо је све што је мало, Ко се крије у мраку?

Поред новинарског хлеба кушао је матичарски и препоручивао младенцима да брак уређују ефикаснијим законима од брачног официјелног, лепше и хуманије, вешто и мудро сејући толеранцију и љубав. Из његових речи и дела исијава етика родна, сродна Јевросиминој, којом је душу и образ чувао без изузетака. Занимљивошћу привлачи афоризам, који бележи позицију Оскара Давича

ЛИЧНОСТ КОЈОЈ СЕ ДИВИМ

наспрам студентских протеста 1968. године : “Предратни студенти не дају данашњим студентима да се баве политиком.” Било је то тумачење студентске побуне сведено на суштину сукобљених интереса. Нешто касније, коментаришући разобличава апсурдне елементе пописа становништва из 1971. Указује на узроке трагедије друге Југославије, која ће се десити две деценије касније: “Ко нема своју републику или покрајину, живи у Југославији као емигрант.” Фасцинира досетком о Васку Попи, да је најпрогнанији српски писац, будући да је прогнан у – Градски комитет. Вештина да сажетим језичким исказима, духовито и домишљато тумачи животне мотиве и друштвене појаве, на бранику човечности, изроди бројне афоризме, којима је са таласа радија Студио Б тренирао сопствене и мождане вијуге слушаца. Вишетономном зборнику тих афоризама именом је кумовала култна емисија: “Београде, добро јутро.”

Из те бисернице издвајамо неке:

-Добра је свака мука која нас повезује и лоше је свако добро које нас раздваја.

- Волите се и када нисте заједно, то је права љубав. Ко уме да воли само кад је заједно, тај не прави питање са ким је.

- Ви вредите само онолико колико сте другима потребни.

- Имати пријатеља, то значи пристати на то да има лепших, паметнијих и бољих од вас. Ко то не може да прихвати - нема пријатеља!

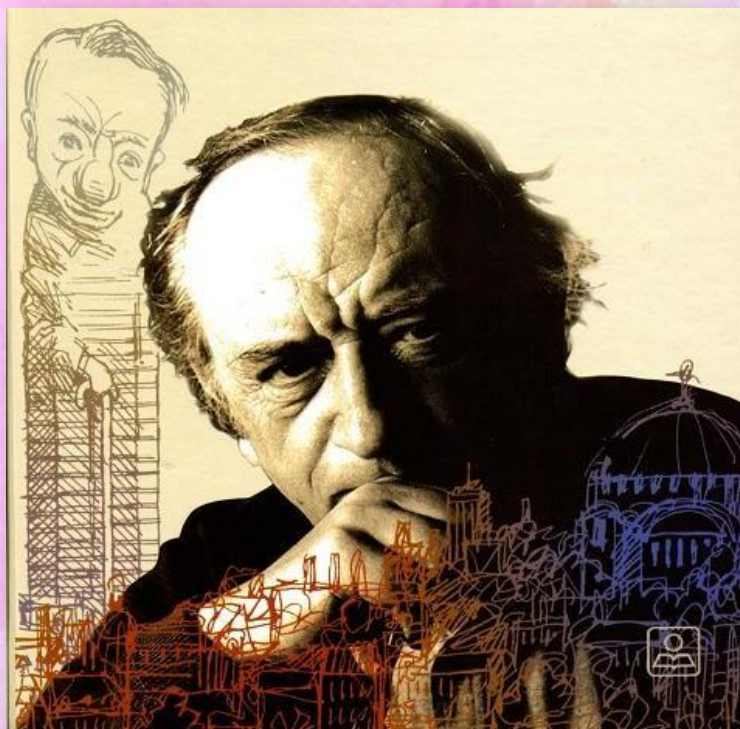
- Тако је мало љубави међу људима. Ко уме да воли, не би требало ништа друго да ради.

- Шта је бесплатно? Само оно што је највеће, најлепше и најважније.

-Лакше бисмо васпитавати децу када би она имали само уши, а не и очи.

Из разговора са нашим ђацима сазнајемо да им нису непознати драгуљи ове кратке мисаоноплемените форме. (- Децо, можете мислити какав је живот, када је од колевке па до гроба најлепше ђачко доба.) Преводима на све значајне светске језике и свим значајним домаћим наградама стиче углед и стиже до читалаца широм света. Дела љубави и човечности служе се свим језицима, дешифришући племство речи писане и у етар одашиљане. Попут сродника по перу и духу

човечности, сугерише нам да без љубави ништа нема смисла ни трајања. Љубав је штит, орнамент, одбрана од свих замки позверених интереса, којима су изложени и најмлађи. (- Волите вашу децу и кад су крива, јер ће их живот кажњавати и кад нису.) А љубав блиста у свакој Радовићевој речи и семе њено, за сад ниче у душама младих, по нашем виђењу, израстајући у наду трајања. Ваша виђења би сродношћу или различитошћу могла дешифровати уснуће, будност, нестајање или трајање...Са Радовићевом радошћу их очекујемо...

Радмила Стојановић

КОШАРКА (момци)

1. Место:

Кокоси: Ђуран Стефан,
Оличков Иван, Лашанц
Давид и Ивошевић Милан.

2. Место:

Houston rockets: Ковачевић
Марко, Станков Никола,
Шушњар Јован и Гуцијанов
Марко.

3. Место:

Негујмо србски: Аћимовић Немања, Граовац Марко, Јарић Милан и
Самарџић
Лука.

КОШАРКА (девојке)

1. Место – „ Бум бум „ :

Бах Естер, Митровић Мина, Кресић Татјана и Тривић Љиљана.

2. Место – „Круеле“ :

Васић Јелена, Ћаћић Милена, Зонаи Анабела и Срдић Станислава.

3. Место – „Јеленини змајеви „ :

Росић Тамара, Јелача Николина, Лончина Исидора и Бељин Љубица.

ФУДБАЛ

1. Место – „Из двојке у кеца „:

-Марко Ковачевић, Душан Пецарски, Богдан Пецарски, Милош Божић, Јанко Хлавча и Никола Томашевић.

2. Место – „ Костарика“:

-Никола Станков, Филип Латињак, Александар Милин, Алекса Милошевић, Небојша Бељин, Јован Шушњар, Стојиљковић Александар и Бошњак Стефан.

3. Место – „ Бате Борисов“:

Гуцијанов Марко, Граховац Давид, Васковић Дејан, Ивошевић Милан, Оалђе Ален, Ивошевић Иван и Ранђеловић Милош.

КАРАОКЕ

„ПОКАЖИ МИ ГДЕ ДУНАВ ЛЉУБИ НЕБО...”

Крајем првог полугодишта школске 2017/2018.године, у оквиру музичке секције, организована је Караоке журка. У почетку, ученици су се устручавали да узму микрофон и отпевају песму по сопственом избору, тако да су поједини васпитачи „пробијали лед“. Касније ученици нису могли да се одвоје од микрофона. До сада су одржане три Караоке журке, са тенденцијом да се оне наставе сваке друге недеље. Ученицима је објашњено да нико неће оцењивати њихово певање, да нисмо ту да бисмо се такмичили и смејали онима који певају, него да се окупљамо како бисмо уживали и играли се.

Васпитач, Грковић Јованка

ФЕСТИВАЛ

УСПЕХ НАШИХ ПЕСНИКИЊА

Фестивал љубавне поезије "Иван Пангарић" у Сомбору одржан је 3 - 4 новембра 2017 године. Неши песници су се латили пера и успех није изостао. Песме "Нешто тако лепо" Александре Курдулије и "Сећање" Тамаре Милић ушле су у финале фестивала на коме је било 180 песама из 63 дома ученика широм Србије.

Са успешним песникињама у Сомбор су путовале и васпитачице Љиљана Томовић, Оливера Ћирић и Слађана Ребић, која је песнике и припремила за такмичење.

Лепа деветогодишња традиција овог Фестивала завршила се дружењем и нашим задовољством што смо до сада увек били међу најбољима.

Слађана Ребић

Сећање

Видиш ли црне тонове у оку?
Осећаш ли мрак у мојој души?
Примећујеш ли модру ноћ пред собом?
И звездин сјај који се руши?

Поноћ је близу.
Брише се граница између стварности и снова.
Поверавам се пријатељу који ме разуме,
папиру белом, једином што мој бол схватити уме.

Нешто тако лепо

Нешто тако лепо
тешко је речима описати.
Прелепо на безброј начина.
Довољно да у набрајању
Заборавим на своје мисли.
Још чудније је то што си особа
испуњена природом,
појавама,
стварима које су ме једино очаравале
толико, да сада и сама не верујем
сопственим уверењима
да сам тако нешто
пронашла у особи.

И плашим се,
јер ми је тешко да себи признам
разлог оваквог мучења
са сопственим осећањима.
И плашим се,
Јер после толико времена
не могу да одбијем
да се осећам другачије чудно,
први пут
на овакав начин чудна.

Давно заборављена
сећања
само још пламен свеће
у мраку отвара,
дајући наговештај
осећања
нас, вечитих сањара.

Тамара Милић

Не тражим од тебе
да у мени
пронађеш нешто слично,
нити се надам да би у томе успео.
Задовољићу се тиме
да своје одушевљење
задовољим посматрањем
својих ранијих одушевљености
које никада до сада нисам пронашла
у нечему што дише.

Могу те поредити са лепотом неба
и хиљадама другачијих светова
и свим тајнама олуја.
Лако те могу уклопити у своје снове
и помешати са сваким изласком сунца,
јер управо то сам у теби временом
пронашла и заволела.

И зато ћу ипак гласно
признати да волим тебе,
а највише од свега
волећу оно од чега си у целости
сачињен.

Александра Курдулија

НОВОГОДИШЊИ УКРАСИ

КРЕАТИВНА РАДИОНИЦА ЛИКОВНЕ СЕКЦИЈЕ

Поводом завршетка календарске године и обележавања Новогодишњих и Божићних празника, организовали смо такмичење у изради украса за јелку. Учествовао је велики број ученика и показао висок степен креативности и спретности са датим материјалима. Током стварања владала је позитивна и другарска атмосфера. На завршној вечери поставили смо изложбу свих радова. Жири је прогласио најбоље радове.

Кајиш Ружица, васпитач

I место Колчик
Валентина Зузана

II место Томаш Матеја

III Златар Андреја

НАГРАДА ПУБЛИКЕ

Стојаковић Александра

ОКИЋЕНА ЈЕЛКА ЈЕ УКРАСИЛА НАШ ДОМ

Атопијски дерматитис - екцем

Екцем је кожно обољење, облик дерматитиса од којег обољевају бебе, деца и одрасли. Појављује се на местима где је кожа често сува и склона иритацији: лицу, рукама-ручним зглобовима, лакту, на телу-прегибне регије и колена. Оболели предео је сув, кожа се љушти, понекад се јављају мехури и крварење. Особе са овим проблемом имају мањак влажности и нарушен метаболизам масних киселина а то доводи до поремећаја баријере коже. Многи случајеви екцема су повезани са алергијама.

Избијање екцема може да буде последица узимања одређене врсте хране-јаја, кравље млеко...као и удисаја надражујућих материја ношених ваздухом-гриње и полен, надражујући додир са вуненим, синтетичким тканинама, детерџентима, производи на бази хлора, позлаћеним накитом, посребрним накитом итд. Код особа склоних екцему избијање може да буде изазвано разним физичким, хемијским агенсима као и стресним дешавањима.

Лечење је усмерено на превентиви, ублажавању симптома...У почетку, да би се ублажио свраб, препоручује се додатна нега, топле купке, употреба козметичких препарата- употреба биљних крема, вазелина да би се сачувала и одржавала влага. Ако симптоми потрају препоручују се стероидне креме, хидрокортизонске креме 3-4 пута дневно неколико дана до 8 дана.

Ако је екцем повезан са алергијом лекар прописује и орални антихистаминик. У тежим случајевима лекар може да препише кортикостероидни лек.

Дијагноза се успоставља: да би знали, да ли је узрок алергија ради се (раст) радиосорбентни тест

Код ове болести као и код многих битна је правилна исхрана. Поред свежих намирница, узима се цинк, витамин Ц, витамин А и рибље уље. Треба се избегавати кравље млеко, јаја, пшенично брашно, орасе и црвена меса.

Такође је битан активан боравак у природи, физичка активност –код особа којима је то могуће, редован сан и позитиван поглед на свет.

Медицинска сестра, Кораћ Снежана

Foto: lepotaizdravlje.rs

ОРИЈЕНТИРИНГ

СА МАПОМ У РУКАМА КРОЗ ПРИРОДУ

Оријентиринг је спорт где такмичари треба да уз помоћ карте и компаса за најкраће могуће време пронађу на терену одређени број контролних тачака (контрола) и то оним редоследом како је нацртано на карти.

Такмичари се дакле, уз помоћ карте и компаса, крећу непознатим тереном, а њихова задата стаза и контролне тачке које на терену терба да пронађу, уцртане су на карти. У сваком тренутку такмичари морају знати где се налазе, наравно на основу свог знања и искуства у читању карте, да донесу одлуку о томе којим правцем ће се кретати, како би најбрже обишли целу стазу и пронашли све контролне тачке.

Такмичења у оријентирингу могу бити:

1. појединачна
2. штафетна
3. екипна

Овим спортом се могу бавити све генерације.

Росић Јована и Јовановски Нина

Храна моје душе

Индивидуална задовољења душе су изазвана разним околностима, интересовањима, хобијима. О томе не одлучујемо намерно већ се временом спонтано вежемо за нешто што нам прија и испуњава нас.

Као малог дечака испуњавао ме је фудбал и игра са вршњацима. Како сам растао, постојале су ми битне и неке друге ствари, сем фудбала – моја породица, њихова подршка и узајамна љубав.

Схватам да сам сазрео и одрастао, да ми значе другови и породица. Сваки моменат који проводимо заједно чини ме задовољним, срећним и у потпуности прихваћеним и вољеним. Стара љубав, која је већ петнаестак година највећа храна мојој души, остао је фудбал и верујем да ће тако и бити. Иако напорно тренирам и није ми лако да увек издржим колико се од мене очекује, последњи атом снаге ћу потрошити на фудбал. Не пада ми тешко све то, уз друштво и подршку најмилијих ја сам све бољи, имам више мотивације и жељу да будем још успешнији.

Када пратимо нашу душу, сигурно нећемо погрешити. Она нас увек води ка циљу.

Ковачевић Марко

Људи говоре

Сваки наш покрет, додир, реч, свако дело, чин, људи прокоментаришу. Сваким даном је све више њих који воде туђу бригу, нашу бригу. Било да покушавају да нас поремете у неком нашем циљу или да једноставно не размишљају о последицама, људи говоре.

Није важно да ли је то истина, по среди је оно „чуо сам да...“, и тако нови ланац мења приче, ствара се једна нова верзија догађаја. Ствара се нова група људи која добија управо такву, искривљену информацију и постаје ваш нови судија.

„Могao је то другачије...“,

Како он нема појма шта ради...“, „Погледајте како се обукао...“, „Он баш нема паметнија посла...“. Превише је ових и сличних реченица данас. Туђи животи су постали део свакодневнице, део који мора да се „прочешља“ изнова и изнова свакога дана.....и тако у недоглед.

Људи говоре, навикните се или покушајте да игноришете. Запамтите да говоре из зависти, љубоморе. Желе нешто што је ваше (можда су свој живот промашили), нешто другачије од свог, нешто боље.....

Корачајте својим путем, без обзирања на њих, поносно, дигнуте главе, храбро, јер.....они ће и даље говорити, оговарати, препричавати.....

ТАМАРА МИЛИЋ

Љубав

Кренем...
Мислим...
Застајкујем...
Ослушкујем казаљку на сату.
Суза кане, срце бије,
Смех се ноћас вешто крије.
Лажем када кажем
Да сам те преболела.
Лажем људе, тренутак, време
И само знам да све је готово
И да остале су само
Успомене нема
Мислим...
Застајкујем...
Кажем...
Замишљај неки други свет
И неке боље људе
Склопим очи,
Не могу заспати
Сузе поново навиру,
Неће престати.
И гледам твоју слику,
Нема постајем,
И чујем твоје име,
Глува остајем.
Сан ме хвата...
Не могу устати,

Лажан осмех на лицу
Брзо ће нестати.
Застајкујем...
Мислим...
Кренем...
Са надом да побеђује доброта
И мишљу да си ти моја
Дефиниција живота!

РАСТАНАК

Када крену возови
и помислиш на мене
схватићеш, да остале су
успомене неме.

Последња суза у оку,

последњи немир у души.
Што знао је некада добро
да моје снове руши.

Беле пахуље засипају парк
где стајали смо сами.
Осећам, да нам се погледи
никада више

неће срести у тами.

На перону положени
кофери тешки и сиви.
Одлазим заувек, знајући
да обоје смо криви.

Која је моја боја?

Која је моја боја? Топла или хладна? Црвена или плава.

Ко сам ја заправо? Шта сам?

Моја је боја смеха и суза. Боја птичице која излази из кавеза. Јаблона који се злате, дани заљубљених када сврате. Боја првог снега, прве топле чаролије.

Боја ветра који доноси меланхолију.

Моја је боја мој карактер-моја победа.

Сат који куца, брод који плови, море које кија и сунце које срећу лови.

Очи су капија моје душе, огледало мога света. Света у којем нема слепца. Где боје су успомене прекривене белим Јоргованом и розом Магнолијом. Тајни је то свет праве лепоте. Које ли је боје?

Кад погледам себе видим њега-то је љубав којој нема лека. Тупа оловка мени сад је бег од овог света где пролазим тек. Познајем себе, своје мане и врлине. Знам кад ме нема и кад ме има. Моје је благо скривено у једној боји. У мојим мислима цвркућу снови. Жеље, планове и амбиције у којим узлећем све док не пробијем лед- страх и оно што људи зову немогуће. Ја знам да је све могуће. То је боја ватре која производи топлоту у моме срцу. Дани чудеса нису просли, она су дубоко у нама. Боја мајчинства ми је утеха. У мојим рукама нема освета. Црвени су ми образи, бело ми је лице, ко шарени пауни искре моје очице. Моме носу дим не годи, ко што Титанику лед шкоди.

У плућима ми извире силина, крај беле Тополе пролази тишина.

Плава ме води у слободи. Црна у мрачној ноћи. Зеленом се пењем по планини, док црвеном падам у долини. Лила ме вуче у далеку палату. Кад видим нарандзасту слатко ми је у врату. Жута, то је као кад беба први пут отвори очи. Браон боја ме колеба у самоћи.

Роза то је боја пролећа у процвету. Док ме бела подсећа на пахуљицу у свом лету. У сивој боји се налази тишина. Над водама силним скрива се прашина. Тајанствена сам, није ли то свето? Када чуваш себе целу за нешто посебно. Голуб пролази кроз моје мисли док ме бакина топла рука милује у слици. Боја вере, љубави и наде отвара ми пут будуће мете. Стреле у свом лету боду моје срце и у средини га цепају. "Ново срце настани се у мени, и све из почетка крени!" Брзине светлости је моја машта. Кроз књигу живота пролази ми свашта. Нек се странице окрену! Нек видим више! Да коначно знам боју моје животне кише.

Турбо – баба

Хоп, цуп, накалуп,
Ил' сам слеп, ил' сам глуп?

Дође крај месеца,
Немам кирију да платим,
Смучио ми се овај живот,
Хоћу да повратим.

Побесни ми газда,
Хоће да ме таба,
Ал' се више не бојим-
Ту је моја турбо – баба!

Шта ти треба, синко,
Неких стотинак еура?
Ма даће твоја баба
И више ако треба.

Само дај ми хемијску
Чек да потпишем,
Па онда одо' ја,
У старачки дом бришем.

Дође и недеља,
Набрах мноштво цвећа.
Па правац у дом баби
Да је мене срећа.

Сви играју бинго
И чачкају зубе,
Али моја баба плеше
Док свирају трубе.

Баш ти хвала, синко,
Врло добро зна се
Да највише волим љиљан,
Мушкатле и сасе.

Алергична јесам,
Али неће то да ме спречи,
Свако запаљенско поље
Синопеном се лечи.

Дође
последне
И уместо да
спава,
Моја турбо – баба стоји
к'о параграф права.

Загрлили смо се,
па напустих здање,
А на излазу понових
Чињенично стање.

Има много баба,
Ниједна није иста,
Али свака свом унучету
Као дијамант блиста.

А баш сам срећник
Што сам овакву бабу „убо“,
Није супер, није ултра,
Већ само моја – турбо!

Илија Војиновић

ПСИХОЛОШКА СЕКЦИЈА

Интернат је добро место за живот

Радећи у психолошкој секцији желели смо да се упознамо са основним принципима истраживачког рада тако што ћемо спровести неко истраживање. Размишљајући о различитим темама, одлучили смо да сачинимо психолошки профил просечног цимера и тако сазнамо и нешто више о себи самима.

Истраживање смо започели тако што смо из литературе извукли тридесет особина личности за које смо сматрали да могу да утичу на заједнички живот у соби.

Сачинили смо анкету у којој смо тражили од испитаника, наших интернаћана, да од понуђених особина одаберу 10 од којих, по њиховом мишљењу, највише зависи квалитет живота у соби. Обрадом података са ове анкете дошли смо до следећих 10 особина: толерантан, разуман, искрен, весео, доброћудан, принципијелан, емотиван, храбар, доследан и независан. Овде желимо да напоменемо да је међу 30 особина личности од којих су ученици бирали 10 било и негативних особина чије присуство веома лоше утиче на живот у соби као што су: агресиван, саможив, лењ, завидан, тврдоглав... Тиме што су наши интернаћани бирали само позитивне особине, чије присуство ствара, негује и одржава добру атмосферу, пуно говори о томе да позитивно и са добрим

намерама посматрамо наше цимере и да нам је више стало да уочимо оно што доприноси бољитку него да стављамо акценат на оно што је негативно и што нам смета.

Следећи корак у нашем истраживању била је нова анкета у којој смо од испитаника тражили да на скали од 1 до 5 оцене своје цимере по наведених десет особина, при чему 1 означава да одређена особина уопште није присутна, а 5 да је присутна у највећем степену код цимера кога оцењујемо. Анкетирали смо 108 испитаника, што чини скоро трећину укупног броја интернаћана, па можемо рећи да је узорак репрезентативан, односно, да смо на основу овако великог броја анкетираних добили веома веродостојне податке.

Податке смо обрадили тако што смо оцене свих анкетираних по свакој особини сабрали и поделили бројем анкетираних па смо тако добили просечну оцenu по свакој особини.

На приказаној табели представили смо добијене резултате

	1	2	3	4	5
Толерантан			3,76		
Разуман			3,79		
Искрен				4,06	
Весео				4,10	
Доброћудан				4,08	
Принципијелан			3,80		
Емотиван			3,73		
Храбар			3,66		
Доследан			3,87		
Независан			3,90		

Из приказаних резултата види се да све особине, важне за заједнички живот, имају вредности веће од 3, да се цимери разумеју, толеришу, да су принципијелни, доследни и храбри и да својом независношћу потврђују постојање личног интегритета. Особине весео, доброћудан и искрен присутне су у већем степену, мало више од 4, што нам указује на могућност грађења топлих и квалитетних међусобних односа у соби.

Из свега можемо закључити да наши ученици имају добронамерне и позитивне ставове према својим цимерима, да у собама влада весела и пријатна атмосфера и генерално можемо рећи да је интернат добро место за живот.

Чланови психолошке секције: Ангела Шимон, Александра Јовановић, Санела Стајић, Дејан Филиповски и васпитачица Љиљана Томовић.

ДАН ЗАЉУБЉЕНИХ

Поводом Дана заљубљених у Дому је расписан конкурс који је обухватио литерарно и ликовно стваралаштво.

Тема конкурса је била: „Љубав је...“

Награђени ученици у ликовном стваралаштву су:

1. Радић Теодора
2. Стојановић Матеја
3. Томаш Матеја

Томаш Матеја је добио и специјалну награду за свој оригами рад „Два лабуда“.

ДАН ЗАЉУБЉЕНИХ

Награђени ученици у литерарном стваралаштву су :

1. Дудок Винона
2. Милић Тамара
3. Филипов Дејан

Специјалну награду добио је Војиновић Илија за песму „Гвоздена срца“.

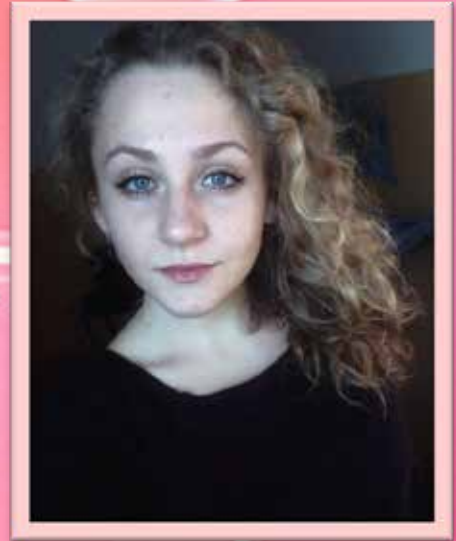
Васпитачи, Кајиш

Ружица и Ребић Слађана

Псст...

Можда је најбоље тако,
чезнемо, ћутимо,
било би досадно када би било лако,
о договору можемо само да слутимо.

И зато ћутимо!
Нека несигурност и немири остану вечни.
Док смо загрљени не сме нас нико чути,
ми нисмо они којима је претерано стало до речи.

Винона Дудок, 1. Место

Љубав

Тамо негде,
у даљини,
где се грле мрак и тама,
покрај реке и крај двора
уплакана седи сама.

Ветар мрси косу црну,
она гледа тако слепо,
а месец обасјава,
њено мило, лице бледо.

Тамо негде,
у даљини,
где се грле мрак и тама,
седеће још дуго тако,
уплакана она сама.

Тамара Милић, 2. место

ДАН ЗАЉУБЉЕНИХ

Љубав је то

Ни за стотину година
нећу заборавити тај тренутак,
тренутак који је за мене престављао
читаву вечност, јер гледајући те
ја сам се изгубио у времену и простору,
погледа замућеног само тебе сам видео.
У том тренутку, ти си мени била све,
учинио бих све само да будеш срећна.

Мислио сам да ћу остати небитан,
само још један посматрач са стране
који се диви твојој причи,
док ти на позорници блисташ,
ван мог домашаја и гласа.
Ја сам само могао да те гледам,
да упијам твој поглед и твој сјај.

И тако, варајући себе и говорећи
да ми је довољно само да будем ту
да те гледам и слушам,
погледи нам се сусрећу,
осмехујеш ми се,
пулс ми убрзава и дах ми застаје,
погледа прикованог на теби,
осећам како се нешто у мени мења.

Схватам да желим да будем покрај тебе,
да те загрлим и никад не пустим,
да будемо заједно само нас двоје,
да и ја будем део твоје приче,
јер љубав је то,
једна дивна прича за тебе и мене.

Дејан Филипов, 3. Место

Гвоздена срца

Оче, шта је љубав?
Љубав је кратак ужитак хладног света.
Оче, шта је љубав?
Љубав је алат човека за оснивање заједнице.
Оче, шта је љубав?
Љубав је мршава крава од које људи упорно
траже још млека.
Оче, шта је љубав?
Љубав је узрок болести, ратова и других зала.
Оче, да ли ме волиш?
Да, сине. Волим те.

Илија Војиновић, специјална награда

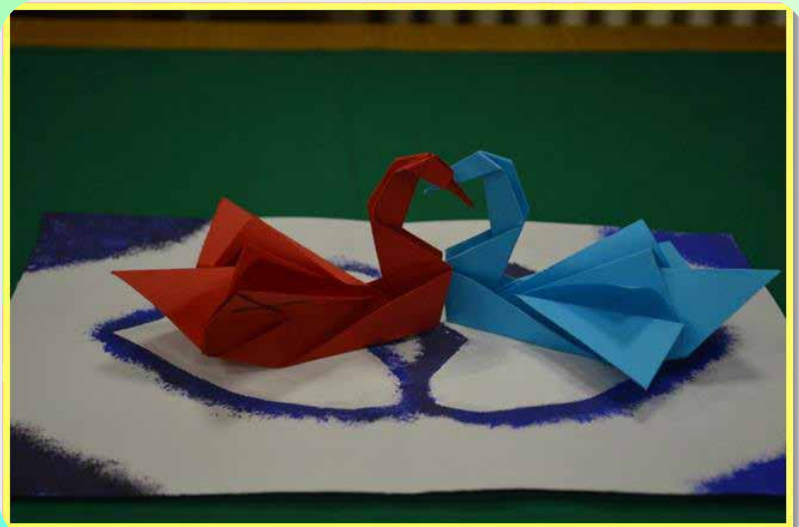
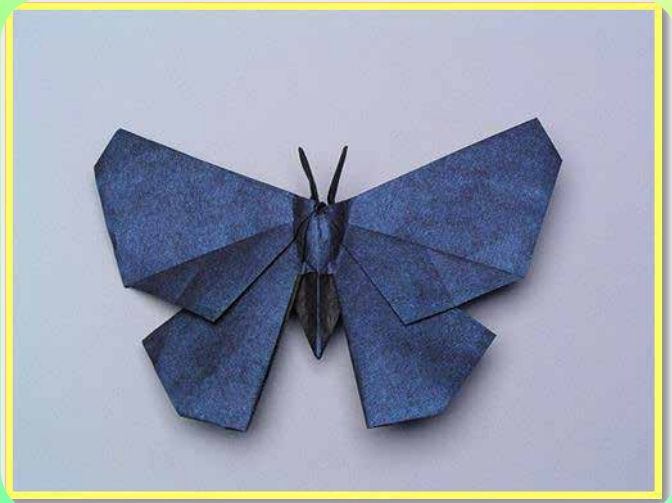
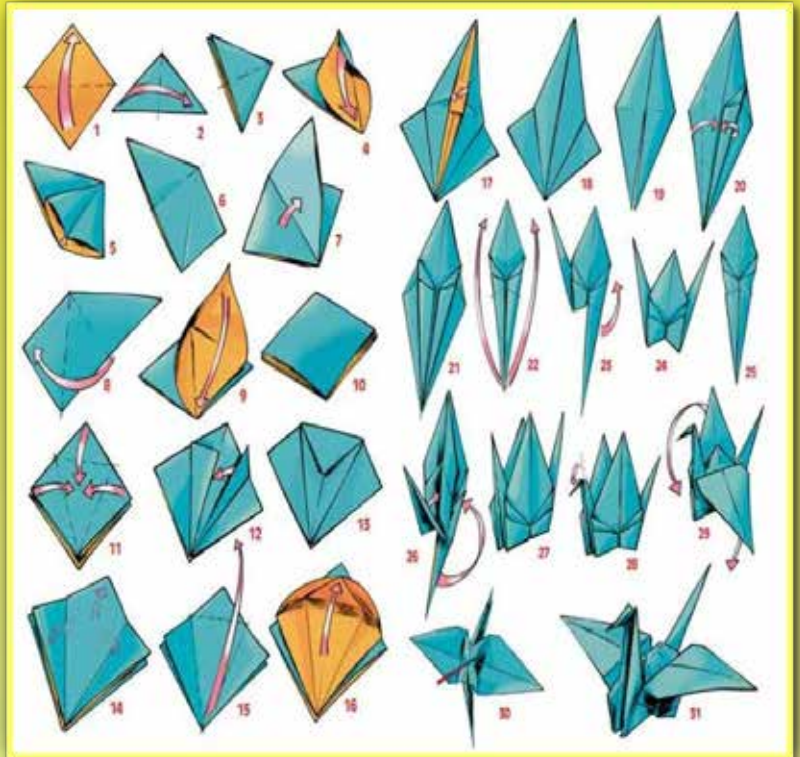
ОРИГАМИ

ИСТОРИЈА ОРИГАМИЈА :

Оригами је јапанска вештина уметничког креирања модела од папира. Не постоје прецизни подаци о томе када је оригами настао. Најчешће се везује за изум папира у Кини негде око 2. Века н.е. Иако је тамо највероватније и настао, оригами је прави процват доживео у Јапану, где се и третира као национална уметност.

Поред Јапана ова вештина се појавила и у другим деловима света, нпр. у Шпанији где је позната под именом Papiroflexia. Већ у 8. веку, оригами је постао саставни део разних церемонија у Јапану. Самураји су размењивали поклоне који су на себи имали украсе „Noši“ – савијене траке папира. Користили су се оригामीи у облику лептира, који су симболизовали младенце на венчању.

Јовановски Нина и Росић Јована

ИЗ ХЕРОДОТОВЕ ИСТОРИЈЕ

ОБИЧАЈИ ЕГИПЋАНА

- * Код Египћана само жене иду на пијаци и баве се ситном трговином а мушкарци седе код куће и ткају.
- * Мушкарци носе терете на глави, а жене на раменима.
- * Жене мокре стојећи, а мушкарци чучећи.
- * Врше нужду у кући, а једу на улици, тврдећи да непристојне а нужне ствари треба радити потајно, а пристојне јавно.
- * Синови не морају да издржавају родитеље, ако неће, али кћери морају и ако то не желе.
- * Тесто месе ногама, а блато за малтерисање рукама.
- * Мушка деца су живела са мајкама до своје пете године, јер је до те доби смртност деце била велика, па да се очеви не би много жалостили ако дете умре.

* Мушку децу су Египћани учили трима стварима: да јашу; да гађају из лука и да говоре истину!

* Сваки мушкарац има по два одела али свака жена има само по једно.

* Када у некој кући угине мачка, сви становници куће, у знак жалости, ошишају обрве али ако угине пас ошишају цело тело и целу главу.

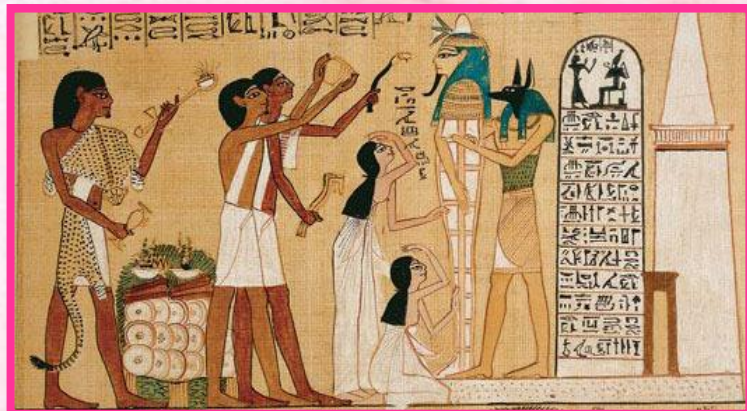
* Сваког месеца по три дана узастопце египћани не једу ништа но само узимају средства за чишћење и повраћање. Испирањем организма брину о свом здрављу јер верују да све болести долазе од исхране.

* Своје мртве, египћани балзamuју. Односе мртваца у радионицу за балзмовање где им прикажу три

дрвена кипа који су у ствари мустре за балсмовање. Цене балсмовања се разликују по томе колико је детаљно и прецизно посао урађен и то кипови и илуструју. Родбина према материјалним могућностима бира начин балсмовања.

* Када се Сезострис, један од египатских краљева, вратио са успешног освајања, позове га брат који га је за то време мењао на власти, да са синовима дође код њега на ручак. А онда, нареди љубоморни брат, да се око куће наслажу гомиле дрва и да се запале. Када је то видео Сезострис, посаветује се са женом, узму двојицу од шест синова, од њих направе мост и преко њих пређу и спасу се. Тако учине и два му сина изгореше а остали се спасоше.

* Да би сав Египат имао воду и време суше Сезострис је наредио да се сва земља испресеца каналима кроз које се разливао Нил. Свакој је породици дао по четвороугласт комад земље на основу кога су му плаћали порез. Дешавало се да вода испере део земље, то се јављало краљу, он је слао своје службенике који су је премеравали и на основу тога смањивали порез. Сматра се да је тако настала геометрија.

* Када на Египатски престо дође Амазис, човек из народа а не од високог рода, Египћани га нису много ценили. Амазис је имао једно коританце од злата у коме су прали ноге, повраћали и мокрили. Он нареди да се то коританце претопи и од њега направи кип неког божанства који постави на сред прометног трга. Египћани који су поред кипа пролазили указивали су му велико поштовање. Онда Амазис сакупи Египћане, открије им од чега је кип направљен и овако им рече: - Ето са мном се исто десило што и са коританцем. Пре сам био обичан грађанин, али сам ето, постао ваш краљ и због тога ме морате ценити и поштовати.

МОЈЕ ВИЋЕЊЕ СВЕТА

"Поздрав сунцу"

Сећаш се?
Учио си ме да изведем оли
И нервирао се што сам преглупа за флип
Беснео што су у парк долазили клинци још боси и
голи
И буљлио у њих као хипнотисани кип

Увек смо се свађали око тих непотребних супстанци
Надам се да их тамо горе имаш доста
Ми смо сад сви на одређеној дистанци
А Миланова девојка се бацила са Санског моста

Мали Страхиња још увек свира крај катедрале
Да би зарадио сићу коју
Увек се продавао за паре мале
Хероину продао је слободу своју

Стефан се свако вече дружи са сплаварушама другим
Синиши суицидне рејверке праве друштво у ноћима дугим
Мали Урош већ три године Дубаи разгледа
Док се пропали Никола и даље крије од страшних погледа

Сећаш се како си ми причао да облици мењају боје
Да је све твоје сада и моје?
Да се плашиш страшних светла која се приближавају
И свиња из гсп-а које нас омаловажавају?

Александар и Лазар већ су тамо горе
Чула сам да ти се и Ања придружила
Надам се да нема за мене следеће зоре
Надам се да ћу ускоро и ја...

ВИНОНА ДУДОК

"Трауме"

Трауме
баш је дивно кад их имаш
па се за сваку малену ситницу цимаш
не волиш ноћ
не волиш мрак
да ли ћеш вриштати упомоћ
када те поново буду стрпали у џак
без потребе са собом носиш спрејеве разне
поглед ти је туп, очи тако празне
можда ће се опет ниоткуда појавити
не би се бунила
свакако само чекаш дан када ћеш се из овог света одјавити
побећи из овог лудила
одједном иза капије
чујеш бесног кера како режи
желела би да се твоје крви напије
мисао о крају опет ти главом бежи

МОЈЕ ВИЋЕЊЕ СВЕТА

"Имала је све што је пожелела да има"

Знам да није
поезија
све што овако пише
али некада лепше звучи,
зар не?

Киша напољу лије
и
казаљка на часовнику се њише
а ја прекривам уши
да не бих чула баш све

Све што имају
да ми замере
да не чујем све
њихове намере
да никад не сазнам
за њихове планове
да не бих опет имала
црвене дланове
и очи натекле
због разарања
жеља и снова
одлука нова
боље да препустим своју судбину њима
ко ће други око мене да се цима
о својим жељама сад ћутаћу свима
и пустићу нека однесе их плима
затим ћу нестати у облаку дима
"имала је све што је пожелела да има"

"Вама"

Да ли да одем
сада
када још није
почело
када
уанемарљива је
нада
да ћете остати ту
са вама се ствари
одвијају као у сну

Знам да нећу моћи да будем
заувек млада
зато да ли да одем
или касно је сада;
Када сам са вама
не плаши ме тама
и не желим никад више
да опет будем сама

Немојте отићи
знам, путеви су разни
иако вас не виђам често
не бих поднела да неко други заузме моје место
без вас моји дани биће празни

Немојте отићи
заједно ћемо дочекати сутра
прилично сам сигурна
само због нас постојаће нова јутра

ПРИЧЕ О ГРАФИТИМА

Графити као врста примењене уметности

Шетајући улицом, свакодневно наилазимо на зидове прекривене графитима у виду разних натписа и цртежа. Да ли су то само жврљотине и празне речи или пак врста уметности?

Мишљења су подељена. Неки мисле да графити кваре изглед наших градова, а неки ипак тврде да су графити једна врста уметности. Графити су присутни од почетка човечанства. Први графити су урађени гребањем каменом или костима, а најпознатији је бик из пећине Ласко у Француској.

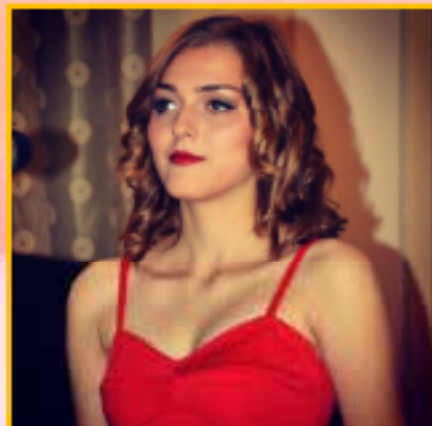
Веровали или не пећински људи су познавали технику спреја. Издували су прах кроз шупљу кост, остављајући силуету исте на зиду, што представља претечу модерних шаблона који су познати

и признати у свету графита. Наиме, историја графита протеже се чак и до древних античких цивилизација као што су античка Грчка или Римско царство. У античком Риму морао се изгребати зид, тако да су зидови Помпеје прекривени примерима овог староримског обичаја.

У данашње време заступљене су разне врсте графита, од једноставног натписа до предивне слике на зиду са комбинацијом различитих боја. Данас су графити прихваћени као уметност јер осликавањем јавних простора спрејевима у боји, руком аутора, на специфичан начин обогаћује карактер улице и града. Сваки цртач тежи да у свој рад унесе много креативности и оригиналности. Најчешће коришћена техника је писање спрејем. Велика важност се придаје конструкцији слова. Већина водећих „street art“ уметника има ликовно образовање. Они су често и графички дизајнери, веома успешни у свом послу.

Следећи пут кад пролазећи улицом осудите неки графит запитајте се колико је креативности и залагања уложено у њега.

Данијела Кондић

НАШ УСПЕШНИ ПРОГРАМЕР

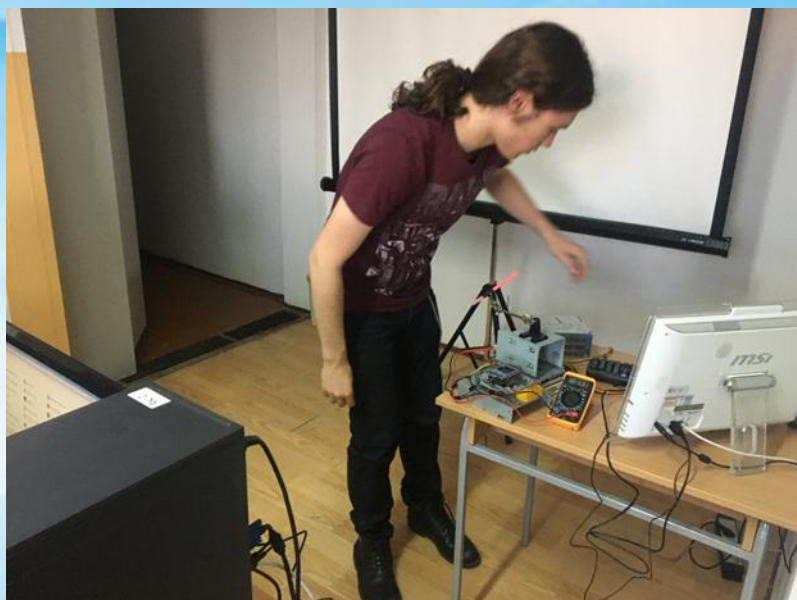
Лука Бодрожа је изабран на конкурс Петнице као један од учесника који ће имати прилику да две недеље борави у великом истраживачком центру у Петници. ББодрожа ће бити у могућности да на најсавременијој опреми прошири своја знања и размени искуства из области роботике и технике.

Ученик је на информатичкој секцији направио своју ЦНЦ машину од старих делова рачунара. Имали смо прилику да присуствујемо презентацији машине на којој је Лука поносно представио свој рад. Хвала му на томе.

У данашње време машинска индустрија је незамислива без савремених ЦНЦ машина (Computer Numerical Control). То је врста машине која преко компјутерских инструкција врши одређене операције. У овом пројекту је направљена ЦНЦ машина која се састоји од старих компјутерских делова Ардуино микроконтролера. Главни делови од компјутера који се користе у овом пројекту јесу Флорри драјвови и CD драјвови. Ардуино служи да компјутерске команде преведе у облик који ЦНЦ може да разуме.

Пашић Бојана, оператер

„Лепота једног језика се огледа у мноштву израза и речи, па биле оне архаичне и граматички помало неисправне, али сваки крај има свој говор и своје речи и нормално је да су нама, староседеоцима најлепше и зато не дозволимо да се забораве..... Није ово садашње време заслужило да се одрекнемо, или не дај Боже стидимо, својих успомена, предака и говора, зарад овог чудног американизованог инстант језика који прави више штете него користи.“

Ђирковић В. Ђорђе

МАЛО КО РАЗУМЕ

Војвођански речник: Кад се будете ачили, и'те у очин!

Ако се дигод нађете у каквом мањем војвођанском месту видићете како у послеподневним часовима, нарочито они маторији, изиђу на шор па диване седећи на клупи под неком липом која обично пред авлијом прави хлад већ дуже од пола века.

Љубазно ће вам се осмехнути, вероватно и упитати: **"Је л', а чији с' ти"** и **"Дис' пош'о"** да ти на време јаве је ли **"коткуће"** тај кога тражиш.

Ако им се баш и не свиђа кад чују код кога сте намерили, чућете како мрмљају себи у браду **"е, наш'о си цркву диш се Богу молити"**.

А пошто, фала богу, много волу да диване упитаће вас можда и још штошта. Како бисте знали о чему тачно говоре, представљамо вам мали војвођански приручник за тумачење речи и израза.

1. Кад се будете **ачили**, одн. завитлавали неколико пута чућете **"та ид' у очин"**, али немојте се љутити и дословно схватити да треба **да идете доврага**, јербо је то само шала.

2. Он је Србијанац – није из Војводине – Гегула.

3. **Шлајбок, шлајфик, буђелар** – новчаник.

4. Завијаче никако не мешајте са прженицама, јер је то хлеб умочен у јаја па пржен, а прженице су препечен стари хлеб на плотни, нешто попут тоста.

5. **Баканца** – тврда ципела, цокула.

6. **Кибицфенстер** – истурен прозор, тако да се са три стране може посматрати шор, али и под њим боље **кибицовати** и **унтерхалтовати**, одн. **удварати се**, или што би данас млади популарно рекли **"мувати се"**.

34 7. Под кибиц често дође и неки **ђилкош** – кавгација, дангуба, нерадник, ветропир... Ту је и **абаја** – лепо развијен младић који се насилнички понаша.

8. **Купи пинкле** па иди 'ди ти боље – казаће муж жени или жена мужу кад се сваде.

ВОЈВОЂАНСКИ РЕЧНИК

9. **Дедер дојти ми те лотре** – Хајде, дохвати ми те мердевине.

10. **Андрак** – ђаво.

11. **Фирање** – завесе.

12. **Не лаје кера ради села, него себе ради** – каже се за онога ко воли да скреће пажњу на себе.

13. **Терај кера, лутко моја бела, терај кера кад си започела** – каже се мустрици одн. фрајли кад много тврди пазар.

14. **Ладла** – фиока. **Чекмеже** – фиока у столу.

15. **Да простите курисање**: безобразно ашиковање, "набацивање".

16. **Ждроњцати** – чантрати илити звоцати.

17. **Аша-ша** – иха-хај, подоста.

18. **Ти би канда јео печени' енгеча** – каже се детету које много извољева при јелу.

19. **Бири-бири-бирке** – узвик за дозивање гусака.

20. **Буда** – мали дућан, киоск.

21. **Догужна сукња** – тесна сукња.

22. **Дреждити** – дуго чекати.

23. **Дртина** – офуцана стара особа.

24. **Дунда** – дебељко.

25. **Ђувече** – посуда за печење у рерни.

26. **Башчица** – цвећњак испред куће у дворишту.

27. **Геџав** – мали, ситан, никакав.

28. **Голошијан** – петао без перја на врату.

29. **Градити** – псовати или лајати ("Градио ми матер па сам га ошин'о", "не лај, у материну").

30. **Гумарабика** – лепило.

31. **Иберцигер** – лак пролећни капут.

32. **Искекетити се** – добити ишијас

33. **Калабастер** – да 'простите, велики мушки полни орган.

34. **Наткасна** – мали ормарић, ноћни ормарић

**„Свакодневно
трагање
за малим
радостима
Је оно што даје
снагу
за пливање
у бурним водама
живота.“**

Кинеска пословица